



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 36
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Številka: 013-20/2019/46

Datum: 12. 9. 2022

Zadeva: Zapisnik 10. seje Sveta za živinorejo

Deseta seja Sveta za živinorejo (v nadaljnjem besedilu: Svet) je potekala 12. 9. 2022, na MKGP Dunajska cesta 22, Ljubljana in je trajala od 14.30 do 17.15 ure.

Prisotni člani Sveta:

izr. prof. dr. Marija Klopčič, prof. dr. Janko Mrkun, doc. dr. Špela Malovrh, g. Peter Podgoršek, doc. dr. Maksimiljan Brus, ga. Jana Tavčar, g. Roman Savšek, g. Anton Kukenberger, g. Miran Ačko, doc. dr. Dušan Terčič in g. Alojz Varga.

Odsotni člani Sveta:

dr. Jože Verbič, dr. Peter Kozmus, g. Klemen Brglez, mag. Sašo Sever, viš. pred. mag. Ajda Kermauner Kavčič, mag. Miha Štular, g. Primož Kokovica, ki ga je nadomeščal g. Klemen Turk, g. Danilo Potokar in mag. Andrej Kastelic.

Ostali prisotni:

ga. ministrica Irena Šinko, ga. Tatjana Buzeti, mag. Marjeta Bizjak, g. Andrej Šalika in ga. Helena Snel (vsi MKGP), mag. Breda Hrovatin in dr. Urška Kos (obe UVHVV).

Predlagan je bil naslednji dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda
2. Pregled in potrditev zapisnika 9. seje Sveta za živinorejo
3. Nagovor ministrice
4. Bosanski planinski konj, odziv na priznanje te pasme kot avtohtone v Sloveniji
5. Predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zaščiti rejnih živali
6. Aktualna problematika v živinoreji
7. Razno

Predsednica Sveta je pozdravila vse prisotne in ugotovila, da je Svet sklepčen.

Ad. 1

Predstavljen je bil dnevni red in dan v potrditev.

Sklep 1: Dnevni red 10. seje je bil soglasno potrjen.

Ad. 2

Predsednica pregleda zapisnik 9. seje Sveta in ga predlaga v potrditev.

Klopčič

Sklep 2: Zapisnik 9. seje Sveta je bil soglasno potrjen.

Ad. 3

Nagovor ministrice

Ministrica ga Irena Šinko je pozdravila prisotne in se predstavila, nadalje so se predstavili prisotni člani Sveta za živinorejo.

Ad. 4

Bosanski planinski konj, odziv na priznanje te pasme kot avtohtone v Sloveniji

Svet za živinorejo je na 6. seji obravnaval vlogo priznane rejske organizacije Mednarodnega združenja rejcev bosanskih planinskih konj, za priznanje te pasme kot avtohtone pasme v Sloveniji. Vloga je zadostila Zakonu o živinoreji, ki določa, da se poleg avtohtonih pasem, ki jih zakon našteje, kot avtohtone štejejo tudi tiste pasme, ki jih prizna minister z odločbo na podlagi vloge priznane organizacije. Vlogi je bil priložen strokovni elaborat, ki ga je pripravila skupina strokovnjakov pod vodstvom strokovnega vodje prej navedene rejske organizacije. Strokovno mnenje k elaboratu sta podali tudi VF in BF. Javna služba nalog genske banke v živinoreji je na elaborat podala pripombe pred vložitvijo vloge na MKGP. Strokovni elaborat je utemeljil, da je pasma nastala na območju Balkana in s tem tudi na območju Republike Slovenije, in da je v skladu s pogoji Pravilnika o ohranjanju biotske raznovrstnosti v živinoreji. Svet za živinorejo je podal mnenje in sprejel sklep, da se bosanski planinski konj vpiše v seznam kot avtohtona pasma v Sloveniji. V nadaljnjem postopku je bila izdana odločba o priznanju navedene pasme kot avtohtone v Sloveniji.

Predsednici Sveta je g. Enver Žiga poslal e-sporočilo na podlagi objavljenega zapisnika 6. seje Sveta za živinorejo in sklepa tri o izglasovanem pozitivnem mnenju Sveta, da se bosanski planinski konj vpiše v seznam, kot avtohtona pasma v Sloveniji. Predstavil se je kot vzreditelj in pisec strokovnih člankov o bosanskem planinskem konju. Izrazil je pomisleke o etičnem, strokovnem in upravnem delu prej navedenega postopka. Predlagal je, da predsednica z vsebino njegovega sporočila seznaní ostale člane Sveta.

Predstavnik VF pove, da je seznanjen s tem odzivom. Ta pasma po vseh pravilih sodi kot avtohtona v Sloveniji. Težavo pa vidi v slabi komunikaciji, pasme so lahko avtohtone v več državah npr. kranjska sivka, lipicanec. Zadeva po njegovem mnenju, tako zakonodajno, kot strokovno, ni problematična.

Predstavnik RO konjereje pove, da je bilo nekaj ogorčenja, ker so nekatere tradicionalne pasme, ki se že nekaj časa prizadevajo za ta status avtohtonosti.

MKGP odgovori, da so pravila, oziroma kriteriji določeni v Pravilniku o ohranjanju biotske raznovrstnosti v živinoreji. Tradicionalna pasma, ki pride iz drugega okolja, tako ne more biti avtohtona. Potrebno pa bi bilo te kriterije oziroma pravila bolj dodelati, ker so preohlapni. Glede bosanskega planinskega konja še našteje imena te pasme v različnih državah, bivših jugoslovanskih republikah. Vsaka država sama določa kriterije in skladno z njimi priznava tak status.

Ministrica sprašuje, zakaj ljutomerski kasač ne more biti avtohtona pasma v Sloveniji. Pravilnik o biotski raznovrstnosti tudi predpisuje, koliko je lahko genetskega materiala iz tujine, kar je pri ljutomerskem kasaču preseženo zaradi uporabe tujih žrebcev, s čimer dosegajo konkurenčne čase na tekmovanjih. MKGP tudi ni prejelo vloge za to pasmo. Po oceni več članov je za ljutomerskega kasača zamujen čas za to priznanje.

MKGP razloži še, da uradno ni bilo odziva ministrstva BIH o bosansko planinskem konju. G. Žiga je predstavnik organizacije v tej republiki, ki nima potrjenega rejskega programa. Mednarodno združenje bosanskega planinskega konja pa je nadnacionalno, vanj se vključujejo živali iz več držav, žal je prišlo do trenj med njimi.

Sklep 3: Člani Sveta za živinorejo so se seznanili o sporočilu, ki ga je g. Enver Žiga poslal predsednici Sveta.

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad. 5

Predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zaščiti rejnih živali

Predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zaščiti rejnih živali (v nadaljevanju pravilnik) je bil v javni obravnavi, objavljen na e-demokracija od 22.7 do 22.8.2022. Člani Sveta za živinorejo so bili s tem rokom seznanjeni in osnutek pravilnika pravočasno prejeli po e-pošti.

Predstavnik KGZS je predložil pisne pripombe na navedeni pravilnik in priloge, ki jih zaradi njegove odsotnosti predstavi predsednica Sveta. Pripombe so navedene po vrstah živali, nekateri prisotni člani Sveta se navežejo na te pripombe.

Predstavnici UVHVVR, mag. Breda Hrovatin in dr. Urška Kos predstavita pravilnik in podlage za njegovo nastajanje. Pravilnik že dolgo nastaja, objavljen je bil v javni razpravi do 22. 8. Pripravljala ga je strokovna skupina. Pregledali bodo še te dodatne pripombe in gre dalje v postopek. Namen sprememb in dopolnitev pravilnika je usklajitev z EU zakonodajo na podlagi priporočila FVO inšpekcije, ki je ugotovila, da Priporočila Sveta Evrope, sprejeta na podlagi Konvencije za zaščito živali v vzrejne namene niso v celoti prenesena v slovenski pravni red. Rutinska prepoved krajšanja repov prašičem je v veljavi nekaj desetletij, ker se zahteva EU direktive ni izvajala, je začela Komisija izvajati pritisk na DČ, ki morajo v skladu s Priporočili Komisije zagotoviti, da se krajšanje repov ne izvaja rutinsko in pripraviti Akcijski načrt za opustitev krajšanja repov. Slovenija je med zadnjimi, ki še nima potrjenega načrta s strani Komisije. Eden izmed ukrepov, navedenih v akcijskem načrtu, je tudi dopolnitev nacionalne zakonodaje z minimalnimi zahtevami glede odprtih norm (količina in vrsta materiala za zaposlitev). Navedeta še primer Finske, ki ima prepoved krajšanja repov pujskov in ima zelo dobro zdravstveno stanje čred. Predstavita še poglavje o kopitarjih, ki je nacionalne narave. UVHVVR je pred pripravo pravil pozvala deležnike k opredelitvi do predlaganih minimalnih standardov. Pri pripravi pravilnika je deležnike pozvala, da pošljejo predloge za pogoje, tudi iz odzivov je izdelana ta pravna podlaga. Glede zahtev KGZS, pa predlagata:

- potreben bo razmislek o teh pripombah, tudi o prehodnem roku;
- v tem tednu ima UVHVVR inšpekcijo, kjer bo pravilnik ponovno obravnavan;
- srečanje z nekaterimi deležniki (KGZS, RO), da natančneje opredelijo pripombe.

Predstavnik RO prašičereje pove, da odojki iz Nizozemske, Avstrije in Nemčije vsi prihajajo s skrajšanimi repki ali celo brez njih. Izpostavi še, da pri reji na rešetkah ta infrastruktura ne more zadostiti zahtevam. Novih hlevov z dovolj sodobno opremo pa je malo. Ima sodobno rejo s tremi do štirimi igrali na boks, a uporaba slame zaradi rešetk ni možna. Grizenje repov predstavlja težavo, ki predčasno konča rejo v čredah.

Ministrica: v Strateškem načrtu morajo prašičerejci izpolnjevati določene pogoje dobrobiti živali, ki so jih sami predlagali (nadstandard). Sedaj pa ta predlog ne zdrži. Strokovne službe bodo upoštevale pripombe, kolikor se bo dalo. Tako kot pri FFS, bo potrebno tudi na tem področju seznanjati in prepričevati ES v pogajanjih. MKGP predlaga sestanek KGZS in UVHVVR.

Predstavnik RO govedoreje izpostavi problem neusklajenosti med državami članicami znotraj ES. Sprašuje se, kako naj bodo naši rejci konkurenčni, če jih silimo v pravila, ki jih drugi ne upoštevajo. Tako ni le na področju živinoreje, ampak tudi na področju gnojil in fitofarmaceutskih sredstev. Apelira na vlado, da to temo izpostavlja v Bruslju, in da ne moremo zadostiti zahtevam, ki skrajno lahko vodijo tudi k opustitvi kmetovanja.

Predsednica Sveta izpostavi srečanje na Portugalskem, kjer so bili obravnavani kriteriji glede uporabe antibiotikov, dušika, fitofarmaceutskih sredstev, ki so različni po posameznih DČ.

Ministrica: Slovenija ima največji delež Nature 2000 in poleg še druga zaščiteni območja. Pred desetimi leti so bila ta zaščiteni območja določena, sedaj pa se zahteve zaostrejejo. V Bruslju poteka usklajevanje z evropsko komisijo, kjer se bo Slovenija pogajala za manjše zaostrovanje zahtev.

Predsednica predlaga, da UVHVVR seznani Svet za živinorejo z Akcijskim načrtom. S tem načrtom naj bi pogoje dosegli kontinuirano in ne naenkrat.

Predstavnik RO konjereje komentira poglavje pravilnika o konjereji. Podpor za dobrobit v tej panogi niso imeli. Sedaj pregledujejo stanje na terenu, kjer je stanje hlevov zelo različno, potrebna bo postopna prilagoditev. Ocenijo da je pravilnik dober in predstavi pripombe konjerejcev.

Predsednica predlaga pisne pripombe v roku enega tedna.

Predsednik ZDRDS poda pripombe na Pravilnik glede posebnih zahtev za ovce. Izpostavi še problem s plodnostjo ovc zaradi cepljenja, ki je bil že obravnavan na eni prejšnjih sej.

UVHVVR bo upoštevala pripombo o posebnih zahtevah glede delitev na trope.

Predstavnici UVHVVR dodata še, da krovni akt o dobrobiti živali predvideva registracijo vseh rejnih živali. Vsaka država si lahko določi izjeme (perutnina, kunci). Delegirana uredba o izjemah je začela veljati 28.8.2022. Slovenija bo imela izjeme, kot tudi vse ostale države in jih bo določila v vladni uredbi, ki je v pripravi. Odločili se bodo o številu perutnine in o nekaterih drugih pogojih. Namen evidentiranja je izključno zdravstveno varstvo živali, to je nadzor nad populacijo živali zaradi izbruhov bolezni. Izpostavita še veliko medijsko odmevnost o teh spremembah.

Sklep 4: člani SŽ posredujejo v roku enega tedna, to je do 20. 9. 2022 pripombe na Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o zaščiti rejnih živali na e-naslov Helena.Srnel@gov.si

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad. 6

Aktualna problematika v živinoreji

Predlagateljica te točke je bila predsednica Sveta za živinorejo, ki jo tudi predstavi.

Našteje vzroke za težko situacijo v živinoreji:

- izredno povišanje stroškov reje, velika nesorazmerja cen;
- suša je prizadela vso Evropo, pomanjkanje krme, posledica je opuščanje reje živali;
- zapirajo se večje kmetije, celo tiste, ki so pred petimi leti investirale v rejo krav molznic. Ta nesorazmerja vodijo v največja opuščanja do sedaj;
- tovarne močnih krmil dnevno spreminjajo cene, opravi primerjavo z danskimi govedorejci;
- Slovenija je tradicionalno in zaradi naravnih danosti živinorejska država, osnovne staleže je potrebno obdržati kot interes države;

- nekatere kmetije so investirale in so zadolžene za dvajset in tudi več let;
- Evropa odklanja žita iz Ukrajine zaradi prisotnosti aflatoksinov.

Predsednik ZDRDS: tropi drobnice se ne zmanjšujejo, ker ne morejo prodati starejših ovc. Onemogočena je nabava sena oz. krme, saj je letošnja letina sena prepolovljena.

Predstavnik KIS opozori na otežen odkup živali iz rej krav dojlj, ocenjuje da se bodo v nekaj letih črede v teh rejah zmanjšale za tretjino. Čez leto so se živali pasle, težava pa bo krma čez zimo. Poleg tega izpostavi tudi bistveno zmanjšanje pridelka krme zaradi manjše uporabe gnojil.

Predstavnica BF izpostavi težave pri odkupu prašičev in slabo povezovanje v verigi.

Predstavnik RO prašičereje: problem letošnje suše je večji, oziroma pridelki žit nižji, kot so pričakovali. Izpostavi še ovire za dolgo čakanje na odškodnine in navede primer iz leta 2018. Zaenkrat je nemoten odkup le za pitane prašiče, za vse ostale pa je otežen. Popolnoma so porušena cenovna razmerja, saj ne morejo pokriti niti 50 % stroškov reje. Ne samo trgovci, tudi mesno predelovalna industrija vzame prevelik delež, ker ni poštenega odnosa v verigi. Apelira, da se ustvari red v verigi.

Državna sekretarka: opravljen je bil sestanek z živilsko predelovalno industrijo, kjer so podobno predstavljali njihov odnos s trgovci v verigi. Pri energentih se je vlada odločila za določitev cen, pri živilih pa zaenkrat še ne. Predlogi v smeri razdelitve po verigi sledijo v nadaljevanju. MKGP se je sestalo z deležniki, ki zaradi poslovnih skrivnosti niso želeli izdati cen.

Predsednica predlaga sklic Sveta za živinorejo zaradi problematike obstanka osnovne črede. Na sejo je potrebno ponovno povabiti tudi varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano.

Ad. 7

Razno

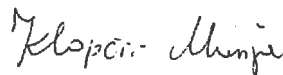
Člani niso obravnavali tem pod razno.

Predsednica Sveta je sejo zaključila ob 17.15 uri.

Zapisala:
Helena Srnel




izr. prof. dr. Marija Klopčič,
predsednica Sveta za živinorejo



Priloga: lista prisotnih

Poslati: članom Sveta za živinorejo po e-pošti

